

מגילה יז:

וכיון שכלו המינים – מתרוממת קרן צדיקים, דכתיב וכל קרני רשעים אנדע תרוממנה קרנות צדיק, וכולל גירי הצדק עם הצדיקים, שנאמר מפני שיבה תקום והדרת פני זקן, וסמיך ליה וכי יגור אתכם גר.

יערות הדבש (דרוש א):

בברכת על הצדיקים, ישים אל לבו להתפלל
בטובת הצדיקים, כי בטובתם אנו חיים, וכל זמן שצדיקים בעולם, ברכה וטובה וחיים בעולם. וכיחוד להתפלל על טובת גרי צדק, וישים ללב לאהוב אותם כנפשו ולקיים מצות ואהבתם את הגר, ומכ"ש בזמן הזה שאנו בתכלית השפלות ושחים עד לעפר, כמעט לא נשאר בנו עוד רוח חיוני, ורשעים בתכלית הרוממות, והוא הכיר האמת, הרי זה ממש מעשה אברהם אבינו שהכיר ה' בתוך עולם חשוך והאיר ממזרח צדק, ואף הוא כמוהו, הלא חיוב עלינו לאהבו ולנשק רמיסת רגלו, והמרבה לאהוב הגר, אוהב ה' ותורתו, כי אהבתו לגר תלוי באהבת המקום ותורתו, כי הלא זה סיבת אהבתו:

רמ"א (סימן א):

הגה: שויתי ה' לנגדי תמיד (תהילים טז, ח), הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלהים, כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו, כישיבתו ותנועותיו ועסקיו והוא מלך גדול, ולא דבורו והרחבת פיו כרצונו והוא עם אנשי ביתו וקרוביו, כדבורו במושב המלך. כ"ש כשישים האדם אל לבו שהמלך הגדול הקדוש ברוך הוא, אשר מלא כל הארץ כבודו, עומד עליו ורואה במעשיו, כמו שנאמר: אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה' (ירמיה כג, כד), מיד יגיע אליו היראה וההכנעה בפחד השי"ת ובושתו ממנו תמיד (מורה נבוכים ח"ג פי נ"ב), ולא יתבייש מפני בני אדם המלעיגים עליו בעבודת השי"ת.

רמב"ם, הלכות תשובה פ"ה ה"א:

רשות לכל אדם נתונה אם רצה להטות עצמו לדרך טובה ולהיות צדיק הרשות בידו.

רמב"ם שם ה"ב:

כל אדם ראוי לו להיות צדיק כמשה רבינו או רשע כירבעם...

יסוד ושורש העבודה (שער חמישי, שער הקרבן, ברכת על הצדיקים):

"משען ומבטח לצדיקים - ויכוון בזה הלשון במחשבתו: ואני גם כן משענתי ומבטחי רק עליך יתברך שמו".

שער הכוונות (דל"ו ע"ד):

ובאמרך ושים חלקנו עמהם צריך לכיין במלות אלו שלכאורה נראים כתפילת שוא וברכה לבטלה שמאחר שהאדם הוא בעל בחירה ורצון איך יתפלל שהשם יתברך ישים חלקו עם הצדיקים, והרי ניתנה הבחירה ביד האדם ואם נאמר שהכוונה היא שאף שיחטא יתפלל עתה להשם יתברך שישים חלקו עמהם, הנה הקושיא כפולה ומכופלת כי הצור תמים פעלו לתת לאיש כדרכו אם טוב ואם רע, אך אמנם הכוונה היא כי כאשר האדם חוטא לפעמים ועושה עבירות המכבות את המצוות, אז מונע מעצמו שכר מצוותיו שעשה, והנה ביני ביני כל זמן שלא שב בתשובה אותם האורות והמלאכים והסניגורים הנעשים מאותם המצוות שעשה, ניתנים לצדיק הראויים לו כפי מה שגזרה חכמתו יתברך בסוד יכין רשע וצדיק ילבש (איוב כז יז) אמנם יש איזה צדיקים גדולי המעלה שאינם רוצים ליהנות מזולתם אלא משלהם, וכשלוקחים ההארות הנזכרות הם בידם בתורת פיקדון בלבד בנאמנות, וכאשר ישובו בעליהם בתשובה יחזירו להם אותם ההארות שלקחו מהם, ולכן אנו מתפללים לפניו יתברך כי הנה אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא וכמעט שהאדם מוכרח לחטוא, ולכן אותם ההארות של חלקנו וגורלנו שהרווחנו על ידי מעשה המצוות שעשינו בעולם הזה ואינם ניתנים לנו מחמת חטאתינו ישימם עם הצדיקים הגדולים הרשומים הנ"ל.

דרשות חתם סופר (דרוש ל"א):

ותן שכר טוב לכל הצועחים בשמך
באמת ושים חלקנו עמכם לעולם. י"ל
שנראה שמתפלל שיכ"י שכר טוב
לצועחים וזח"י רוצה שיתן חלקו עמכם
כדי שיכ"י לו שכר. עוב וזה לא יתכן.

ויש לפרש כי הצועחים צ"ס באמת כיונו
המקוים ואומרים ע"כ נקוב לך לראות
מכרה בתפארת עוזך וכ"י וכל בני צער
יקראו בשמך, ואז מתפללין שהקצ"ה יתן
להם שכרם מה היא שכרם שיתן חלקנו
עמכם שכרי כך הם מקוים שכל בני
צער יקראו בשמו, והנה אמר ע"כ נקוב
ש"י י"י י"י י"י י"י י"י י"י י"י י"י י"י